

De meest ongevaarlijk hobby van dit moment

Zendamateur Twan van Gestel maakt radio contact met heel de wereld

De door Twan van Gestel zelf ontworpen Magnetic Loop

Watersnoodramp

Op dit moment draait met veel succes de Nederlandse film 'De Storm' in de bioscopen. Die speelt zich af tijdens de 'Watersnoodramp' van 1953. In deze film wordt voorbij gegaan aan het feit dat het de zendamateurs waren die de eerste communicatie met het niet verdrinken land tot stand wisten te brengen. Zij vervulden hierin een zeer belangrijke taak. In die tijd telde Nederland veel zendamateurs, dat zijn er nu minder. Wanneer je binnen de bebouwde kom een grote antenne ziet staan, denk je onwillekeurig aan een zendpiraat, maar ook die tijd is grotendeels voorbij. Wie in Goirle door de Polderstraat rijdt zal de grote zendmast in de tuin van huisnummer 4 zeker niet ontgaan. Deze fraaie mast is gebouwd door Twan van Gestel, zendamateur in hart en nieren. Wat bezielt iemand om in deze moderne tijd van technische communicatie dagelijks achter een grote microfoon te kruipen om telkens weer te zeggen dat hij 'PAOKV' heet? We gaan het vragen.

Twan is dagelijks te vinden in zijn 'Radioshack' op de eerste verdieping van zijn woonhuis

Praten via prikkeldraad

Twan van Gestel, 56 jaar, had als kind al interesse in kabels en draden. "Als 2-jarig kind, voor in het fietsstoeltje, kon ik al heel gefascineerd raken van stroomdraden zoals hoogspanningskabels boven de weg. Vijf jaar later maakte ik deel uit van een groepje buurtjeugd "De Woudlopers" dat onder leiding stond van Huub Hoogenboom. Hier maakte ik de eerste keer kennis met telecommunicatie. Langs de Nieuwkerksedijk en Regte Heide sloten we twee telefoonhoorns aan op het prikkeldraad van een weiland. Met een batterij en twee aardpennen konden we zo over het prikkeldraad op afstand met elkaar praten. Eind jaren '60, ik zat op de LTS, bouwde ik mijn eerste eigen 27MC zender met een paar transistors. Later kocht ik daar een oude militaire ontvanger bij die in de Tweede Wereldoorlog was gebruikt. Zenden en ontvangen deed je op dezelfde frequentie, om en om. Deze techniek wordt "half-duplex" genoemd."

Testen met Corrie en de Rekels

De eerste zelfgebouwde zender van Twan had niet zo'n groot bereik. "Nee, een kilometer was al heel wat. Om het bereik te peilen sloot ik een pick-up aan op de zender en zette een LP van Corrie en de Rekels op. Met een draagbaar ontvangertje "walkie talkie" fietste ik door Goirle om het bereik in kaart te brengen. Dat moest snel gebeuren want de LP draaide maar 18 minuten. De antenne voor de zender had ik gemaakt van een PVC-buis met daarin een koperdraad. Techniek bleef mij volgen, ook op het werk. Ik ben bij Philips Volt gaan werken als servicemonteur voor de computergestuurde productiemachines en in de avond studeerde ik elektronica. In militaire dienst werd ik telegrafist en leerde de Morse code. Deze vaardigheid had ik sowieso nodig om later een zendmachtiging te kunnen krijgen. Na mijn dienstplicht deed ik bij de PTT in Den Haag examen voor zendamateur. Eerst voor hoogfrequent- en antenne tech-

niek, daarna voor Morse code, seinen en opnemen. Met de vereiste A-licentie op zak, kon ik nu officieel de lucht in."

PAOKFF

Twan kreeg van de PTT, die toen nog over het gebruik van het luchtruim ging, een roepnaam toebedeeld. "Ja, die heb je nodig om je aan het begin van elke uitzending bekend te maken. Eerst luidde die roepnaam PAOKFF, in 2008 heb ik de roepnaam PAOKV gekregen. De roepnaam dien je in elke openingszin te melden, ook als je in morse code uitzendt. Het zenden zelf is aan allerlei strakke regels gebonden. Het Agentschap Telecom waakt hierover. Wereldwijd zijn er over het gehele radio frequentie spectrum frequentiebanden beschikbaar gesteld voor de radioamateurs. Omdat ik nu officieel de lucht in mocht, kocht ik een officiële amateur zend-ontvanger. De antennes bouwde ik zelf, het experimenteren daarmee heb ik altijd heel leuk gevonden. Laatst nog heb ik de laatste hand gelegd aan een antenne van het type 'Magnetic Loop' die ik geheel eigenhandig heb ontworpen en gebouwd. Op mijn site www.pa0kv.nl kun je het verloop daarvan volgen."

Enthousiasme

Het gaat er bij zendamateurs om, dat ze een verbinding maken met iemand anders in de wereld. Het technisch aspect speelt hierin de hoofdrol. Wij hebben een licentie voor 'het doen van radioproeven'. Je kunt zelfs bij wijze van spreken de wereld rond zenden, aldus Twan. „Dan krijg je je eigen signaal ongeveer anderhalve seconde vertraagd terug, heel apart. Een zendsignaal gaat de wereld rond op basis van skips. Dat werkt als volgt. Je zendt horizontaal weg, dat signaal kaatst tegen de stratosfeer, kaatst terug naar de aarde, weer terug naar de stratosfeer, enzovoort. Elke skip is zo'n 500 km lang. Bij zeer gunstige weersomstandigheden skip je de hele wereld rond. In feite kom je nooit verder dan aan de andere kant van de wereldbol. Nieuw-Zeeland is dan ook het verste contact wat ik ooit heb gemaakt. Raar dat je dan recht naar beneden met je tegenvoeters praat. Zo'n 110 jaar geleden vond Marconi radio communicatie uit en ik vraag me wel eens af hoe het er nu hier uit zou zien als niemand op dat idee was gekomen. Soms hoor ik wel eens geluiden van mensen die denken dat onze zenders storing veroorzaken. Nou ik kan je vertellen, dat is complete onzin. Het materiaal van elke zendamateur wordt zeer streng gecontroleerd. Onze hobby is niet te vergelijken met mensen die als piraat uitzenden en plaatjes draaien. Deze mensen hebben meestal geen opleiding in de radio communicatie. Vroeger hadden mensen nog TV-antennes op hun dak. Daar kwamen allerlei signalen op binnen. Tegenwoordig komen de TV- en radiosignalen uit de kabel in de grond. Een radio amateur kan je alleen ontvangen als je een korte golf ontvanger hebt. In de zomer zit ik graag op de motor, maar als het weer wat minder is ben ik bijna dagelijks in mijn radio-shack te vinden of met mijn antennes bezig. Een praatje duurt hooguit 10 minuten en we wisselen voornamelijk technische gegevens over onze zendinstallatie uit. Voor vele oud-amateurs, de 80-plussers, krijgt deze hobby ook een steeds grotere sociale functie. Ik ken amateurs die in een bejaardenhuis met een raamantenne nog dagelijks een praatje met mede amateurs maken. Ook kom ik veel geëmigreerde Nederlanders op 'de band' tegen die op deze manier met het homeland contact houden. Het is en blijft gewoon een hobby, maar wel een heel bijzondere."